

Eva Vejmělková

RŮŽOVÉ MOŘE

RŮŽOVÉ MOŘE

Eva Vejmělková

RŮŽOVÉ MOŘE

slovart

Text © Eva Vejmělková, 2014
Czech Edition © Nakladatelství Slovart, s. r. o., 2014
ISBN 978-80-7391-927-6

*Věnuji své mamince
a svým dcerám Taře a Ritě*

„Vezmeš si mě?“ kleká přede mnou do písku a otevírá dlaň. Má v ní mušli.

„Je tvořena ze dvou částí. Když je od sebe oddělíš, zabiješ ji,“ dívá se mi dlouze do očí.

„Zabiješ ji, když ji nevrátíš moři,“ směju se a běžím do vody.

Je podvečer. Mohutné vlny se tříští o břeh a pak se s burácením vracejí zpět. Bere mě do náruče a pokládá do peřin z bílé pěny.

„Miluji tě,“ líbá mě na ústa.

„Miluji tě,“ nemohu odtrhnout své rty od jeho. Slunce už je nízko. Přitahuje mne zlatavým pruhem světla na hladině. Nořím se do něho a oslepena jeho září se neohlížím zpět.

„Mio, vrať se,“ slyším v dálce hlas.

Překvapuje mne, jak jsem daleko. Plavu zpět ke břehu. Ale ten se s každým tempem vzdaluje. Odliv mne unáší na širé moře. Barva vody potemněla. Hřebeny vln se začaly hrozivě zvedat. Musím se k němu vrátit... musím mu to říct... Ale silný spodní proud mi svazuje nohy i ruce. Ano, vezmu si tě...

„Pomoc!“ křičím, ale z mých úst vychází jen šepot. Modlitba se sevřenými rty. Pomalu mě opouštějí síly, ale odliv mne nese dál. Sůl v krku pálí

a štípe. Na vlnách se houpe racek. Dívá se na mě. Jako by říkal: „Roztáhni křídla a leť!“

Hlava mi klesá pod vodu. Burácení utichlo. S otevřenýma očima sleduji klid podmořského světa. Hejno ryb... mořská hvězdice... Tančí kolem mne. Natahuji k ní ruku... a cítím pevný stisk, který mne dostává nad hladinu. Nadechuji se. A vidím jeho tvář. V očích má strach. Ne o sebe. O mě. O nás. Omotává si mé ruce kolem krku. Už se nebojím.. Zavírám oči... Chce se mi spát.

Toskánské ráno. Voní levandulí a dýchá větrem přes křídla motýlů. Směje se i pláče, křičí a je zticha. Nebe je modré, modřejší i nejmodřejší, přesně, jak si to přeješ. Plní všechny tvé sny. Své pocity vysíláš do okolí, příroda sama si je rozkóduje a vrátí zpět. Jsou zbaveny všech nesmyslných trápení a nabízejí ti nový pohled na svět. Stačí se jen dívat a poslouchat.

Toho rána jsem seděla na terase starého kamenného domu a pila kávu. Najednou se ke mně potichoučku přikradl mourovatý kocour. Nelísal se kolem nohou, nemňoukal ani nepředl. Jen tak seděl naproti mně a díval se mi do očí. Jeho zorničky byly zúžené díky prudkému slunci. Vstala jsem a nalila mu misku mléka. Žízňivě ji vypil.

„Děkuji,“ ozvalo se.

„Prosím,“ odpověděla jsem a rozhlédla se kolem sebe v domnění, že si ze mě vystřelil sedlák, který bydlí na kopci a občas se zastaví na kus řeči.

„Přeji hezký den,“ pozdravil.

Oči se mi stočily na klubko urousaných chlupů u mých nohou.

„Tobě taky,“ slyšela jsem svůj hlas.

Jako by bylo úplně normální povídat si po ránu s kocourem. Náš zrak se vpíjel do očí toho druhého.

Až po chvíli mi došlo, že to asi bude tím červeným vínem, kterého jsem včera vypila trošku víc než obvykle, nebo tím sluncem, které začínalo pálit. Najednou se kocour prudce postavil a nastražil nočními bitkami nakousnuté uši.

„Tak zase zítra...“ rozloučil se a odběhl do lesa.

Celý den jsem nemohla na nic jiného myslet. Ujistovala jsem se, že muselo jít jen o chvilkové pomatení smyslů, výplod mé fantazie, přece jen, už jsem tady v domku na konci světa nějakou dobu úplně sama a člověk potom vidí a slyší zvláštní věci. I přesto jsem ho druhý den ráno s miskou mléka netrpělivě vyhlížela. Chvilku po deváté jsem v hluboké trávě zahlédla uši a ocas. A pak ještě další uši. A další ocas.

„Dobré ráno,“ pozdravil kocour a dodal: „Vedu s sebou kamaráda.“

Vůbec jsem se nedivila, že mě středně velký žlutý pes s bílou náprsenkou pozdravil.

„Dobré ráno.“

Nalila jsem jim oběma misku mléka a čekala, až ji hltavě vypijí. Když usedli na terakotové kachle na zemi, vypadali oba v ranním slunci jako sochy. Dolila jsem si kávu a vychutnávala si pocit, že snídám se zvířaty.

„Jsem Mia,“ představila jsem se. „Jak se jmenujete vy?“

„Proč si lidé potřebují všechno pojmenovat?“ divil se kocour.

„Stanete se tak mými přáteli,“ usmála jsem se.

„Kdyby to bylo tak jednoduché...“ povzdechl si kocour. „Tvé jméno mi nic neříká, ale vždy když uvidím mléko, vzpomenu si na tebe. To je přátelství.“

Usmála jsem se.

„Jsem tedy Mia. Ta, která vám dává mléko,“ představila jsem se.

Myslím, že je to uspokojilo.

„Jak je možné, že vám rozumím?“ zajímalo mě.

Pes se na mě zahleděl zlatavýma očima: „Protože umíš naslouchat. Lidé už zapomněli, čemu všemu dokážou rozumět. Narodí se s otevřeným srdcem, slyší a vidí spoustu zvláštních věcí, vnímají vibrace světa kolem sebe, ale neumějí mluvit, aby to mohli sdělit těm, kteří už zapomněli. A s každým novým naučeným slovem se tato schopnost pomalu vytrácí.“

„A proč nerozumím ostatním zvířatům?“

„Protože se nestali tvými přáteli,“ zavtipkoval kocour.

„Kde máte domov? Patříte sedlákovi na kopci?“ zeptala jsem se v domněnání, že by mi mohli dělat společnost.

Kocour se protáhl: „Nepatříme nikomu, jen Zemi a Měsíci, který nám ukazuje cestu. Až bude úplněk, musíme jít zase dál. Ale do té doby tě budeme navštěvovat. Přejeme ti hezký den.“

Zmizeli stejně rychle, jako se objevili. Najednou jsem byla opuštěná. I když jsem tady sama, nikdy jsem se necítila osamělá. Tenhle nádherný kamenný úkryt před světem jsem si pronajala na léto.

Už když jsem opouštěla hluk a sladkou rybí pachutí přímořského městečka, udělalo se mi lépe. Potom začala světa slábnout a mé auto se ponořilo do tmy. Zvuk motoru napovídal, že pořád stoupá nahoru. Cesta se začala kroutit jako těla tisíce hadů za sebou. Mohutné kmeny pinií vytvářely chrámovou klenbu s vidinou oltáře, kam smějí pokleknout jen vyvolení. Na samém vrcholku hory se přede mnou hrdě tyčilo městečko s kostelem na skále, osvětlené lampami. Nahánělo strach a vypadalo jako nedobytná pevnost, ale čím víc jsem se k němu blížila, působilo na mě spíš jako opuštěný zámek z pohádky. Před městečkem jsem odbočila na lesní cestu a ta mne dovedla až k domu. Byla jsem tak unavená, že jsem jen našla postel a usnula.

Teprve ráno mi toto místo vyrazilo dech. Dům je postavený v kopci, proto shora vypadá, že je celkem malý, teprve z opačné strany mě překvapil v celé kráse. Mám svůj malý kamenný hrad, porostlý popínavými růžemi, radovala jsem se. Mohla bych se píchnout do prstu a usnout navěky. Když

jsem vyšla na terasu, otevřel se mi pohled na široké údolí porostlé lesy a v dálce za kopci se lesklo moře.

Užívala jsem si ticho bez lidí. Civilizaci jsem nepostrádala. Až dnes. Toužila jsem si povídat se psem a kocourem. Dokonce jsem se přistihla, že se snažím navázat konverzaci i s ještěrkami, které se prohánějí po zdech i podlaze, ale zjevně o to nejevily zájem.

Další ráno přesně v devět jsem se dočkala. Když vypili mléko, usadili se jako obvykle v rohu terasy, ale já jsem je vybídla, ať jdou ke mně blíž. Sklonila jsem se k psovi a jemně ho pohladila po hlavě.

„Mám to raději pod krkem,“ mrkl na mě a já se rozesmála. Stáhla jsem svou ruku. Nebyl to obyčejný pes ani obyčejná kočka. Neskočila mi do klína a nezačala vrnět. Upřeně se mi dívali do očí.

„Co tady děláš tak sama?“ zeptal se mě pes.

„A není ti tady smutno?“ doplnil ho kocour.

„Nejsem sama, už mám přece společnost,“ odpovíděla jsem s úsměvem. „A jsem si jistá, že tady spolu s vámi prožiju nejkrásnější léto svého života.“ Oba se na sebe podívali a usmáli se, ano, usmáli se, i zvířata se umějí krásně smát na celý čumák, a odběhli do lesa.

Zůstala jsem stát před domem, který se mi nejdříve zdál trochu chladný a nepřístupný, ale dnes již působí mnohem přátelštěji. Dřevěné hnědé

okenice jsou otevřené a okna v nich ukrytá vypadají jako právě probuzené oči. Lenivě mžourají do slunce, které se v nich odráží. Laškují s větrem, zda ho pustí dovnitř nebo ne. Hlavní dveře majestátně střeží čtyři sloupy ze starého kaštanového dřeva, jež podpírají stříšku z cihlových tašek. Vytvářejí tak krytou terasu s nádherným výhledem. Cihlové dlaždice jsou už trochu poškozené, kdo ví, kolik lidských stop je v nich ukryto... Kolik příběhů se otisklo do tajemné mapy jemných prasklin. Nejvíce je jich kolem velikého kovaného stolu se šesti židlemi, který je srdcem každého italského domu. Kolik radosti i slz musí obyčejný stůl vyslyšet. Tichý sluha našich snů i zklamání. S ranami z bitek vidliček a nožů, krvácející z převrhnutých skleniček vína, stává se veteránem našich vzpomínek. Věrný přítel, který zůstává, když hosté odejdou.

V dálce jsou slyšet zvonky stáda oveček, pasoucích se na protějším kopci. Až příliš mnoho romantiky na jednoho člověka.

Měla bych obstarat nějaké nákupy. Nastartovala jsem auto a vydala se do nejbližšího městečka. Klikatá cesta podél kamenných domů se točila pořád dokola a vytvářela pocit, že vás stále vrací zpátky a dál už nepokračuje. Vystoupila jsem z auta a nechala se vtáhnout do útrob toho tajného bludiště. Okenice na domech byly zavřené, v květináčích pestrobarevné květiny. V ulicích se procházely jen

kočky. Jestli na mě začnou mluvit, je to jasný důkaz, že jsem se zbláznila. Ale naštěstí si mě vůbec nevšímalý, jen tak se vyhřívaly na sluníčku. Došla jsem až k obchůdku s potravinami, a jakmile v něm uviděla prodavačku, radostně jsem vykřikla „Buon giorno!“, až se mě ta nebohá žena lekla. A to ještě netušila, že jí vykoupím všechno mléko.

„Kde jsou všichni lidé?“ zeptala jsem se.

„Jsou tady, jen se musíte umět dívat,“ odpověděla a pak dodala: „Pro lidi, co vidí, jen krájím šunku. Ale pro ty, kteří se umějí dívat, je to malý obřad. Když průsvitné plátky prosciutta dopadají na jemný papír, vytvářejí ze svých krajků různé druhy květů. Stačí si jen přivonět.“

Koupila jsem celou kytici. A také lahodné kousky masa, různé barvy a tvary sýrů, domácí těstoviny, čerstvá rajčata, víno a mléko.

Cestu ven z města jsem našla hned. Těšila jsem se, že svým přátelům uvařím výbornou večeři. Ten pocit jsem už dlouho nezažila. Těšit se. Těšit se na to, že se postavím do kuchyně a během chvilky vykouzlím něco dobrého. Pro někoho. Vychutnávala jsem si všechny vůně, které se linuly při přípravě jídla tady v Toskánsku. Rozmarýn, bazalka, oregano, vše čerstvé, utržené u domu. Voňavá rajčata, cibule plná šťávy. Je tak osvobozující poplakat si a nenést za to žádnou odpovědnost. Na stůl jsem prostřela bílý ubrus, postavila džbán

se slunečnicemi, které jsem ukradla na poli u sedláka, zapálila svíčky a nalila si sklenku vína. Uvelebila jsem se v proutěném křesle na terase a pozorovala západ slunce nad kopci.

Když zvon v kostele městečka odbíjel devět, přišli mí hosté. Pes s kocourem.

„Dobrý večer,“ pozdravili, jak se na hosty patří.

„Dobrý večer,“ odpověděla jsem, jak se sluší na hostitelku.

Usadili se na kraj terasy a jejich srst prosvícená zapadajícím sluncem byla zbarvená do zlata. Zdálo se být pohublí, rychle jsem jim nabídla vše, co jsem připravila.

„Děkujeme, ale nechceme, abys nám vařila. Najdeme si potravu sami, stačí nám jen mléko,“ řekl pes.

„Víš, to je jediná věc, kterou v přírodě jen tak nenajdeš,“ vysvětloval kocour. „Mléko je spojené s mateřskou láskou, a proto je pro nás tak vzácné. Pamatuji se, jak mě maminka kojila, i když už jsem na to byl dost velký. Odtahovala se ode mě, jako by říkala, že se to už nesluší. Pak ale stejně povolila a byla ráda, že mi ještě má co nabídnout. Byla to naše hra.“

„Mě maminka kojila jen velmi krátce,“ přidal se pes. „Zastřelili ji sedláci, když lovili divoká prasata. Ale vím, že je pořád se mnou, často si spolu povídáme.“

„Je to nespravedlivé,“ přemýšlela jsem nahlas. „Už s prvním nadechnutím jsme všichni odsouzeni k smrti. Jediným naším zločinem je to, že jsme přišli na svět. Bláhově si myslíme, že nejhorší, co nás může potkat, je náš vlastní konec. Ale tím největším trestem je doživotí bez těch, kteří odešli dřív než my.“

Kocour se zamyslel.

„Někteří lidé čekají v doživotním žaláři na soudný den a přes mříže zapomínají žít. Jiní si nepřipouštějí konec a myslí si, že mají víc času, než je tomu doopravdy. Oboje je špatně. My zvířata moc dobře víme, jak dlouho budeme na světě, a umíme se s tím vyrovnat. To vy lidé ještě nedokážete. Neumíte šťastnit.“

„Šťastnit?“ to slovo mne zaujalo.

„Ano, zastavit čas ve vašem srdci. Prožívat přítomnost, to je umění života.“

Pes zvedl hlavu k nebi. Chvilí bylo ticho a potom jsme se všichni tři zadívali na oblohu plnou hvězd. Nad miskami mléka pod Mléčnou dráhou nás pojilo společné pouto všech siroteků světa.

„Ty víš, kdy zemřeš?“ zeptala jsem se s obavou v hlase.

„Jistě,“ odpověděl kocour.

„Všechna zvířata to vědí,“ doplnil ho pes. „Cítíme, i kdy zemřou lidé kolem nás, a to je velmi smutné.“

Oba se na mě zadívali. Pohládila jsem je po hebké srsti.

„Než nastane můj čas, snad vám ještě stihnu nabídnout tiramisu, mascarpone se vám bude rozplývat na jazyku, to slibuju.“

Zbytek večera jsme jen tak seděli pod hvězdami a šťastnili.

V noci přišla bouřka, blesky křižovaly oblohu, vítr třískal okenicemi a já ležela pod peřinou s pevně zavřenýma očima a snažila se usnout. Najednou lampa na nočním stolku výhruzně zablikala a zhasla. To mi ještě scházelo! Sešla jsem po schodech a snažila se ve tmě najít svíčku. Když její plamen osvětlil celý pokoj, obyčejné věci se proměnily v neobyčejné stíny. Na bílé stěně se promítlo hrůzostrašné divadlo. Nikdy jsem tak úzkostlivě nečekala na svítání, ale tady vysoko v horách jako by měla trvat věčná noc. Okna bičoval déšť a já jsem se ptala, kde asi jsou? Tak ráda bych je teď měla u sebe.

Ráno jsem vyšla před dům a viděla tu spoušť. Všechny židle byly převrácené, slunečník odletěl neznámo kam, květináče rozbité. Elektřina ještě stále nefungovala, asi to bude něco vážnějšího. Musela jsem požádat o pomoc.

Sedláci, kteří mi dali klíče od domu, láhev červeného vína vlastní výroby a čerstvá vajíčka, měli státek ukrytý za obrovskými hromadami dřeva přímo naproti malému hřbitovu. Byli to milí, upracovaní

lidé, starali se o velký kus země a stáda ovcí a koz. Statek byl starý a rozlehlý, zelené okenice zavřené, jako by nechtěly vpustit do domu paprsky slunce ani kolemjdoucí cizince. Před vchodem stály velké květináče s bohatými květy růžových hortenzií. Na zápraží seděla stará žena, ale jakmile jsem k ní přistoupila, v očích se jí rozzářily mladistvé plamínky. „Buon giorno, signora,“ pozdravila jsem. „Buon giorno, come stai?“ Zdejší starousedlíci mají zvláštní dialekt, jemuž nerozumí ani Italové, natož ubohá cizinka. Naštěstí za chvíli vyšla z domu Maria, selka, která mi pronajímala dům. Políbila mě na obě tváře a usmála se.

„Natalina, moje matka. Je jí už devadesát.“

Musí tady být zvláštní klima, když se ženy dožívají tak požehnaného věku. Představila jsem si na okamžik sebe, jak by bylo krásné zestárnout na zápraží ve stínu hortenzií. Popsala jsem Marii svůj problém s elektřinou a ona mi slíbila, že ke mně odpoledne někoho pošle. Znovu mě políbila na obě tváře a přibalila pytlík s vajíčky. A to se o těchto lidech říká, že jsou odměření a nepřístupní. Možná však jen měla soucit s opuštěnou ženou na konci světa v domě bez elektřiny.

Když jsem se vrátila, zapnula jsem z auta rádio a natáhla se na lehátko. Slunce příjemně pálilo. Nejdřív jsem si svlékla horní díl plavek a pak i spodní. V civilizaci se těžko můžete opalovat

nahá, ale tady jsem byla široko daleko sama. Vy-
chutnávala jsem si pocit svobody, pohupovala si
nohou do rytmu a potom jsem pod vlivem hudby
a slunce začala tančit. Pobíhala jsem sem a tam,
mávala rukama jako pták s euforicky zakloněnou
hlavou. Necítila jsem ostré stonky suché trávy, kte-
ré mě píchaly do bosých nohou, byla jsem přece-
víla. Ještě jeden skok a jedna otočka a... naproti
mně stál muž. Vysoký, s černými vlasy po ramena.
Jeho tmavé oči se setkaly s mýma. Skácela jsem se
k zemi a snažila se zakrýt suchou trávou, kterou
jsem i s hlínou zoufala trhala ze země a toužila se
pod ní propadnout. Svlékl si košili, položil ji ved-
le mě do trávy a odešel do domu. Měla jsem po-
cit, že tam ležím hodiny, než jsem našla odvalu
se zvednout. Zabalená do jeho košile jsem vběhla
do pokoje, kde jsem se oblékla, zatímco on dole
opravoval elektřinu. Když jsem sešla po schodech,
stál už na terase. Třesoucí se rukou jsem mu vrá-
tila, co mu patřilo.

„Děkuji,“ špitla jsem.

„Já děkuji,“ usmál se a odešel.

„Tak tohle bylo mé první setkání s pohledným
Italem,“ vyprávěla jsem večer přátelům svůj horo-
rový zážitek. „Čekala jsem ho až odpoledne. Musí
si o mně myslet, že jsem blázen.“

Když jsem si představila, jak se dívá na mé
nahé tělo, pojala mě hrůza. Stydím se před svým